

IJsselgroep-
aanpak

Inhaal- en ondersteunings- programma's

Samen de juiste stappen zetten als het gaat om taal, rekenen
en de sociale emotionele ontwikkeling van kinderen

Steeds meer scholen geven samen met IJsselgroep vorm
en inhoud aan inhaal- en ondersteuningsprogramma's.
Juist de integrale aanpak als het gaat om onderwijs en
zorg spreekt scholen aan. Kinderen helpen om goed
in hun vel te zitten en tegelijkertijd aan de slag gaan
met taal, lezen en rekenen. Samen met de ib'er en de
leerkracht. Daar gaan we voor.

Contactpersonen

- Jeanine van Maanen: 06 14 00 40 79,
jeanine.vanmaanen@ijsselgroep.nl
- Herman Giesbers: 06 22 93 89 52,
herman.giesbers@ijsselgroep.nl
- Elly van Wageningen: 06 82 61 06 73,
elly.vanwageningen@ijsselgroep.nl

Inhoudsopgave

1	Inhaal- en ondersteuningsprogramma's Taal en/of Rekenen	3 - 4
2	Tips voor de leerkracht	5
3	In verbinding met ouders	5
4	Sociaal-emotionele ontwikkeling	6 - 7
5	Taal- en rekenondersteuning in een breder perspectief	8 - 9
	Praktijkervaringen	10 - 11

1

Inhaal- en ondersteuningsprogramma's Taal en/of Rekenen

Samen de juiste stappen zetten in de ontwikkeling van het kind

Hoe we beginnen: inventariseren en aansluiten (actie A4)

De school inventariseert en beschrijft het kind. Dit geeft een goed beeld van de toetsresultaten als beginsituatie (om bij aan te sluiten), de talenten om in te zetten en de ondersteuningsbehoeften van de leerling. Ook eventueel relevante aspecten van de thuissituatie, sociaal emotionele ontwikkeling of gedragskenmerken zijn helder. Op basis van deze gegevens maken we samen met de leerkracht en/of de interne begeleider een actie A4 om zo snel mogelijk concrete stappen te zetten die de ontwikkeling van het kind ondersteunen.

Wat we doen: programma's doen en maken we samen

De inhaal- en ondersteuningsprogramma's worden door taal- en rekenspecialisten van IJsselgroep gemaakt samen met de intern begeleider van de school en de leerkracht(en) van de leerling. Vanuit IJsselgroep zijn ook orthopedagogen betrokken met een (Academische) PABO opleiding. Het programma wordt deels door de leerkracht in de klas uitgevoerd en deels door de specialisten van IJsselgroep buiten de klas. Deze gezamenlijkheid is gericht op afstemming in het belang van het kind: hoe gaat het in de klas, wat zie jij en wat zie ik, waar zien we (geen) vooruitgang? Ouders worden bij het programma betrokken. Zij stimuleren de kinderen om deel te nemen en delen in hun successen of zorgen. Er is wekelijks contact van ouders met de leerkracht(en).

Onderwijs en zorg

Orthopedagogen van IJsselgroep leggen in samenspraak met gedragswetenschappers verbinding tussen onderwijs en zorg. Inhoudelijke kennis en orthopedagogische didactiek worden verbonden met een gedragsaanpak die past bij de specifieke ondersteuningsbehoeften van de betrokken leerlingen.

Werkvormen, organisatie en interactie met individuele leerlingen worden afgestemd op de kenmerken van de leerling en van de groep. Samenwerken, individueel werken, persoonlijke en collectieve feedback zijn ingepast en aangepast aan de behoeften van de leerlingen.

Leerkrachten en gedragswetenschappers bieden samen extra ondersteuning. Eventueel vindt afstemming plaats met leerlingen die al bekend zijn bij jeugdpraktijk IJsselgroep.

Verskillende programma's

Als er meerdere kinderen met een vergelijkbare ondersteuningsbehoefte zijn, is groepsondersteuning mogelijk. Leerlingen leren in kleine groepen (3 tot 8 leerlingen). Het programma is gericht op het inhalen van de opgelopen vertraging of eventuele leerachterstanden. Ondersteuning vindt plaats op 3 niveau's:

- In de basis; bijvoorbeeld aansluitend bij de methodiek en werkwijze van de school en de leerkracht in de klas, in nauwe samenwerking met de leerkracht.
- Extra ondersteuning, dat wil zeggen door middel van extra aandacht en tijd, gericht op het inhalen van achterstanden, gekoppeld aan een eigen werkwijze en orthodidactiek.
- Specialistische ondersteuning aan kinderen die sociaal emotionele in de knel zitten of problemen hebben met (zelf-)sturing van het leerproces (Executieve functies).

2

Tips voor de leerkracht

Zorg en onderwijs versterken elkaar. Kinderen die deelnemen aan de extra inhaal- en ondersteuningsprogramma's blijven bij de leerkracht in de klas. Samen met leerkrachten zorgen onze specialisten voor een optimale aansluiting en worden er kansen gesignaleerd op het gebied van pedagogisch/didactisch handelen, leerstofaanbod en leertijd.

De leerkracht is de dragende factor voor de kwaliteit van het onderwijs. Het ondersteuningsprogramma is een samenwerking tussen leerkrachten en deskundigen gericht op groei van zowel leerkrachten als leerlingen. Gedragswetenschappers gaan met leerkrachten in gesprek over pedagogiek, (directe) instructie, differentiatie en gedrag. Hoe werkt het bij dit kind, wat is verstandig om juist nu wel of niet te doen, welke teksten of oefeningen bieden we wanneer aan, in welke situaties mag het makkelijker of juist moeilijker zijn, wat zijn slimme manieren om met het kind te communiceren en welke talenten kan het kind inzetten? Samen in goed overleg praktische tips uitwisselen. Zo groeien we samen (in plaats van daar groeit iedereen van).

3

In verbinding met ouders

Ook bij de inhaal- en ondersteuningsprogramma's is de rol van ouders essentieel. Ouders stimuleren, enthousiasmeren en helpen bij het leren van hun kind. Ouders worden door school geïnformeerd over- en betrokken bij de ontwikkeling van hun kind, zodat ze pro-actief een bijdrage kunnen leveren. Zij zijn partners in het proces. Onze onderwijs en zorgprofessionals van IJsselgroep hebben veel ervaring met ouders. Vanuit de jeugdpraktijk tijdens de behandeling van kinderen op het gebied van leren en gedrag. Vanuit onderwijsadvies als het gaat om de communicatie met ouders en de wisselwerking tussen ouders en school.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Welzijn en welbevinden

Naast de inhoudelijke ontwikkeling kijken onze orthopedagogen en gedragswetenschappers ook nadrukkelijk naar het welzijn en welbevinden van kinderen, zodat de meest passende ondersteuning kan worden geboden. Sommige leerlingen zijn onzeker of bang door Corona, hebben faalangst, zijn druk of ongeconcentreerd, teruggetrokken of sociaal onhandig of snel boos en opstandig. Om stappen te zetten op het gebied van taal of rekenen is het belangrijk dat een kind lekker in zijn/haar vel zit, het leuk vindt en (weer) plezier beleeft in het naar school gaan. Samen met de leerkracht en de ouders wordt gekeken hoe het kind zich ontwikkelt en wat de uitdagingen zijn waaraan wordt gewerkt. Wat zien we en wat is er nodig om een volgende stap te zetten. In de klas, tijdens het inhaal- of ondersteuningsprogramma en thuis.

Voor ieder kind de juiste ondersteuning

De leerkracht bepaalt samen met de orthopedagoog een veilig, sociaal en gestructureerd pedagogisch klimaat voor een goede ondersteuningsstructuur van de leerling. Handelings- en oplossingsgericht werken zijn hierbij goede handvatten. Wanneer basisondersteuning niet voldoende blijkt, wordt extra ondersteuning door de orthopedagoog/leerkracht ingezet. Leerlingen met een zware ondersteuningsbehoefte krijgen specialistische ondersteuning. Zoals bijvoorbeeld kinderen met gecombineerde problematiek zoals een licht verstandelijke beperking en psychische problematiek.

De volgende stap

Tijdens en in combinatie met de programma's werken onze behandelaren en gedragswetenschappers aan de motivatie, het zelfvertrouwen en de houding van kinderen. Vanuit het positieve zoeken zij naar mogelijkheden en talenten. Om samen met het kind de volgende stap te zetten. Omdat zij ook verstand hebben van onderwijs ontstaat er een mooie koppeling tussen de onderwijsleersituatie, de leerkrachtvaardigheden en het gedrag van de individuele leerlingen.

Taal- en rekenondersteuning in een breder perspectief

Breder kader

In het verlengde van het inhaal- en ondersteuningsprogramma is het voor sommige scholen interessant om het taal- en leesonderwijs eens goed onder de loep te laten nemen, inclusief de overdacht en de doorgaande lijn. Onze taal- en leesprofessionals hebben zich een goed beeld gevormd tijdens de begeleiding en plaatsen de resultaten en opbrengsten in een breder kader. Dit kan worden aangevuld met een 0-meting: een uitgebreide data-analyse (taalopbrengsten technisch leesniveau, hulpniveau 3, aantal EED, aantal dyslexieverklaringen, protocol) die een beeld geeft van de actuele situatie. Op basis hiervan wordt samen met de leerkrachten een plan van aanpak opgesteld. De start van het project, de vervolgstappen en de structuur van de hulpverlening zijn belangrijke onderdelen.

Unieke aanpak: Taal- en Rekenkracht

Deze dienstverlening biedt op school- en bestuursniveau mooie perspectieven: goed zicht op de opbrengsten van uw taal- en leesonderwijs. Leerkrachten die weten waar en hoe ze kunnen bijsturen. Beleid met een kop en een staart waardoor alle kinderen in beeld zijn. En effectieve dyslexiezorg voor kinderen die het echt nodig hebben. Om dit te realiseren heeft IJsselgroep een unieke aanpak ontwikkeld: TaalKracht.

Rekenkracht

Ook voor rekenen heeft IJsselgroep een schoolbrede aanpak ontwikkeld, gericht op het realiseren van het best denkbare rekenonderwijs. Van het inrichten van een optimale didactiek tot omgaan met (leerlingen met) dyscalculie. Meer weten? Neem contact op met Peter Harkink: peter.harkink@ijsselgroep.nl

Ondersteuning op 4 zorgniveaus

Door met TaalKracht samen het lees- en spellingsonderwijs te optimaliseren halen alle leerlingen betere resultaten, reduceert u de uitval en voorkomt u onnodige doorstroom naar hogere zorgniveaus. De nadruk op preventie, het optimaliseren van het lees- en spellingsonderwijs, het eerder beginnen met begeleiding op school en de integrale benadering maken de aanpak uniek. Door de inspanning en deskundigheid op de zorgniveaus 1, 2 en 3 te vergroten en eerder in te zetten op de kwalitatieve ondersteuning van kinderen en

leerkrachten, maken scholen een sprong vooruit. Voor de kinderen die het echt nodig hebben is er dyslexiezorg (zorgniveau 4).

Meer weten? Vraag het interactieve magazine 'Taalkracht' aan bij Janna de Haan: janna.dehaan@ijsselgroep.nl.

Ervaringen uit de praktijk

Een van de eerste scholen waar wij gestart zijn is 'De Wiekslag' in Duiven. Met de directeur van de school en in samenspraak met de ib'er is een concrete planning gemaakt voor dit schooljaar.

Hierbij een aantal uitspraken en ervaringen van:

- Frank de Bruin (Meerschools directeur bij LiemersNovum, onder andere bij De Wiekslag)
- Asja Staring (IJsselgroep | Onderwijs en Zorg)

Ik ben zeer te spreken over de kwaliteit van IJsselgroep. In december vond er een tussenevaluatie plaats en de school is erg tevreden over de aanpak en de behaalde resultaten. Wij zien IJsselgroep als gesprekspartner en niet een partij die 'een kunstje komt doen'.

De orthopedagogen zijn flexibel en hebben een goed antennenegevoel. Hierdoor is er een optimale aansluiting bij de situatie op school en de individuele kinderen.

De samenwerking tussen school (leerkrachten/ib'er) en de orthopedagogen en taal- en rekenspecialisten van IJsselgroep wordt als zeer positief ervaren.

De werkzaamheden worden goed afgestemd met de betrokken groepsleerkrachten en het traject en de opbrengsten worden goed gemonitord.

Het is een groot voordeel dat ouders betrokken worden in deze aanpak. Zij voeren nu zelfs kindgesprekken met hun eigen kind, helpen met oefeningen en lezen voor.

Ik vind het belangrijk dat kinderen die achterop (dreigen) te raken heel gericht 'onderwijstijdverlenging' krijgen op de onderdelen die ze lastig vinden.

Bijzonder is de inzet van PABO-studenten die goed zijn in taal en rekenen als extra hulp in de klas. Een mooie koppeling tussen opleiding en praktijk.

Frank de Bruin
Meerschouls directeur
bij LiemersNovum

De positieve insteek van de school is een gouden greep. Kinderen zijn door de leerkrachten gericht uitgenodigd (via ouders) om bij een '+klas' komen. De + staat hierbij voor nieuwe dingen leren en het 'anders doen'. De extra aandacht doet de kinderen zichtbaar goed: ze glunderen en zijn trots. Een meisje formuleerde het na het maken van een 'makkelijke opdracht' als volgt: Juf, dit was makkelijk, u weet toch wel dat wij een +klas zijn? De kinderen vinden het leuk, zijn enthousiast en fanatiek. Inderdaad: enorm gemotiveerd om te leren en ze leggen elkaar dingen uit. Mooi om te zien.

Het is mooi om te zien hoe de betrokken leerkrachten samen met ons steeds beter zicht krijgen op de leerlingen: waar ze staan, wat ze nodig hebben en hoe ze zich voelen. Juist de combinatie van taal/rekenen en de sociaal emotionele kant spreekt mij aan.

De mix van bewegend leren, spelend leren en samen leren doet de kinderen zichtbaar goed. Ze vinden het leuk en ze maken stappen in hun ontwikkeling.

Asja Staring
IJsselgroep | Onderwijs en Zorg

Meer informatie

Heeft u vragen of wilt u meer weten over onze aanpak voor effectieve inhaal- en ondersteuningsprogramma's? Neem dan contact op met:

- Jeanine van Maanen: 06 14 00 40 79 | jeanine.vanmaanen@ijsselgroep.nl of
- Herman Giesbers: 06 22 93 89 52 | herman.giesbers@ijsselgroep.nl
Elly van Wageningen: 06 82 61 06 73 | elly.vanwageningen@ijsselgroep.nl

www.ijsselgroep-ed.nl